

*„Dorośli powinni stworzyć taką szkołę i taki dom,
by dzieci nie musiały szukać własnych wartości,
gdzie indziej!”*

André Stern

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY**

**Szkoły Podstawowej Nr 125 w Łodzi
im. Janusza Korczaka**

Łódź, wrzesień 2021

Podstawy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r (Dz. U. Nr 78 poz.483 ze zm.)
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
3. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zmianami);
4. USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 4, 619 i 762)
5. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949);
6. ROZPORZĄDZENIE MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249 z późniejszymi zmianami tj. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 22 stycznia 2018 r.
8. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
9. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej(Dz. U. poz.356);
10. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ) z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910) zarządza się, co następuje: § 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639) wprowadza się następujące zmiany: 1) w § 2: a) w ust. 1 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie: „c) zajęć z wychowawcą, w szczególności zajęć

dotyczących istotnych problemów społecznych: zdrowotnych, prawnych, finansowych, klimatycznych i ochrony środowiska;”

11. ZARZĄDZENIE NR 18 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI z dnia 23 maja 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich
12. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U.2018.0.966)
13. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (DZ.U. dnia 14 listopada 2018 r. Poz. 2137)
14. Karta Nauczyciela;
15. Statut Szkoły Podstawowej Nr 125 w Łodzi.

Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia:

- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży
- Narodowy Program Zdrowia

Wstęp do programu wychowawczo-profilaktycznego

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności dba o jego wszechstronny i harmonijny rozwój.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka to proces wspomaganie dzieci i młodzieży w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania.

Program wychowawczo-profilaktyczny zawiera całościowy opis zadań, które będą realizowane w ośmioletnim cyklu edukacyjnym. Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej sprzyja rozwijaniu postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych uczniów. Zadaniem szkoły jest wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych,

przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.

Szkoła dba o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka, kształtuje postawę szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzę o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywuje do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwija zainteresowanie ekologią. Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami. Zadaniem szkoły jest **ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości**, które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów i decyzji.

W realizowanym procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoła podejmuje działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 125 w Łodzi jest efektem pracy zespołu nauczycielskiego we współpracy z rodzicami. Praca nad nim ma charakter kompleksowy i systematyczny. Oparty jest na szerokiej diagnozie środowiska szkolnego. Wszyscy nauczyciele stosują te same kierunki i sposoby oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych w sposób ciągły i długookresowy w odniesieniu do wszystkich uczniów.

Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest świadomym i celowym działaniem całej społeczności szkolnej, zakładającym również współpracę z najbliższym środowiskiem ucznia z uwzględnieniem roli rodziny.

Szkoła realizuje następujące zadania wychowawcze i profilaktyczne:

- wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju,
- zapewnienie bezpiecznych warunków oraz przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia,
- wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury,
- przygotowanie uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci,
- podejmowanie działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości,

- kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, a ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, a także stosowania profilaktyki,
- wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat,
- wychowanie dzieci i młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka, kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnianie wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwijanie zainteresowania ekologią,
- **wspieranie integracji zespołu klasowego**, w którym uczniowie, dzięki pracy w grupie, uczą się rozwiązywania problemów, aktywnego słuchania, skutecznego komunikowania się, a także wzmacniają poczucie własnej wartości,
- realizowanie metody projektu wdrażającej uczniów do planowania oraz organizowania pracy, a także dokonywania samooceny,
- **zadbanie o dobrostan całej społeczności szkolnej, szczególnie po długiej izolacji społecznej, zmianach i stratach po pandemii koronawirusa**
- **zapewnienie bezpieczeństwa psychicznego w zakresie reżimu sanitarnego**
- **odbudowanie dobrych relacji i ponowna integracja klasy**
- **radzenie sobie ze stresem** związanym z ograniczeniami, wypaleniem uczniowskim, przemocą domową i rówieśniczą w okresie izolacji społecznej
- **kształtowanie i rozwijanie kompetencji emocjonalno - społecznych uczniów**
- **rozwijanie kompetencji cyfrowych u uczniów i nauczycieli**
- **włączanie do stacjonarnego kształcenia sprawdzonych nowych metod i form uczenia zapożyczonych z doświadczeń nauczania zdalnego w okresie pandemii koronawirusa**
- **wprowadzanie nowych systemów motywacyjnych dla uczniów i stwarzanie uczniom okazji do przeżywania sukcesów**
- **pomoc w adaptacji do rytmu nauki stacjonarnej lub hybrydowej**

Kształcenie w ośmioletniej szkole podstawowej ma przede wszystkim na celu:

- wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;

- formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość; rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia.

Kształcenie w szkole podstawowej stanowi fundament wykształcenia.

Kształcenie w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielone na dwa etapy edukacyjne:

- 1) I etap edukacyjny obejmujący klasy I–III szkoły podstawowej – edukacja wczesnoszkolna;
- 2) II etap edukacyjny obejmujący klasy IV–VIII szkoły podstawowej.

Szkoła podejmuje systematyczne działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne wśród uczniów, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii i innym zachowaniom ryzykownym poprzez **realizację programów zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych promocji zdrowia psychicznego**, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii. Dobór odpowiedniego programu uzależnia się od celu profilaktycznego, który wynika z uprzednio przeprowadzonej diagnozy.

Diagnoza stanowi podstawę do podejmowania działalności w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków

zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, dotycząca uczniów, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, i innych pracowników szkoły.

Opracowywana jest we współpracy z podmiotami zdrowia publicznego **w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego.**

W działalności profilaktycznej mogą brać udział rodzice, opiekunowie, specjaliści oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, placówek doskonalenia nauczycieli, podmiotów realizujących świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, państwowych wojewódzkich i państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych, Policji, pracodawców, podmiotów zdrowia publicznego, z tym że **w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych szkoła prowadzi działania oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności we współpracy z państwowymi wojewódzkimi i państwowymi powiatowymi inspektorami sanitarnymi, Policją lub innymi podmiotami zdrowia publicznego.**

Na podstawie diagnozy, nauczyciel w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły wybiera formę, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy, z tym że w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych prowadzi działania, we współpracy z przedstawicielem lub przedstawicielami państwowych wojewódzkich i państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych, Policji lub innych podmiotów zdrowia publicznego, posiadającymi doświadczenie w prowadzeniu tych działań, w szczególności w realizowaniu programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadank, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, projektów, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

Działania wychowawcze w szkole polegają na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej

Działania edukacyjne w szkole polegają na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działania informacyjne w szkole polegają na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń

i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów i ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Działania profilaktyczne w szkole polegają na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Szkoła realizuje:

- Profilaktykę uniwersalną
- Profilaktykę selektywną
- Profilaktykę wskazującą

Na podstawie obszernej diagnozy wyodrębniono w naszej szkole:

CZYNNIKI RYZYKA

- przemoc rówieśnicza
- odrzucenie przez rówieśników
- słaba więź ze szkołą
- brak kontroli nad własnym zachowaniem
- niepowodzenia szkolne
- pierwsze kontakty z papierosem, alkoholem
- niska motywacja do nauki

CZYNNIKI CHRONIĄCE

- pozytywny klimat szkoły
- poczucie bezpieczeństwa w szkole
- poczucie przynależności
- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- systematyczne i chętne uczęszczanie do szkoły
- uczęszczanie na zajęcia dodatkowe i specjalistyczne
- pozytywna relacja z osobami dorosłymi w szkole/dzielenie się problemami
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy

Przy planowaniu celów i zadań wychowawczo-profilaktycznych kierujemy się powyższymi wynikami oraz wynikami międzynarodowego projektu. Badania ankietowe dotyczące używania substancji psychoaktywnych (papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze) przez młodzież szkolną

realizowane są w Polsce co 4 lata i stanowią część międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD). Badania zostały zrealizowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy współpracy Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

Wyniki badania z 2019 r. na tle wyników poprzednich edycji ESPAD skłaniają do sformułowania kilku wniosków:

- **Napoje alkoholowe to najpowszechniej używana substancja psychoaktywna** przez młodzież, podobnie jak ma to miejsce w świecie dorosłych w naszym kręgu kulturowym.
- **Rozpowszechnienie picia wykazuje trend spadkowy.** Badani w coraz większych odsetkach oceniają picie alkoholu jako zachowanie ryzykowne. Powoli przeformułują swoje entuzjastyczne oczekiwania wobec alkoholu. **Biorąc pod uwagę coraz bardziej liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez ich pociechy można obawiać się o trwałość pozytywnego trendu w rozpowszechnieniu picia przez młodzież.**
- **Wyniki dot. doświadczenia z paleniem papierosów te są znacznie lepsze od wyników z 2003** Wedle ocen respondentów **spadła także znacznie dostępność papierosów. Jednocześnie pojawiły się nowe formy wprowadzenia nikotyny do organizmu, np. e-papierosy.** Zdecydowana większość młodzieży jest zdania, iż próbowanie e-papierosów nie niesie żadnego ryzyka lub co najwyżej wiąże się z małym ryzykiem.
- **Przetwory konopi to najczęściej spotykany narkotyk we wzorach używania substancji psychoaktywnych przez młodzież.,**
- **Tendencjom spadkowym w zakresie dopalaczy towarzyszy wzrost przekonań o ryzyku związanym z używaniem tych substancji,**

Ta świadomość umożliwia nam wykorzystanie pozytywnych cech rozwoju współczesnego młodego człowieka z uwzględnieniem czynników chroniących występujących wśród naszych uczniów i na terenie szkoły **do zaplanowania wsparcia ucznia w rozwoju i działań o charakterze rówieśniczym i liderkim zgodnie z zasadą, iż w wieku dojrzewania rola grupy rówieśniczej jest wiodąca. Ograniczamy rolę tradycyjnej profilaktyki informacyjnej, opartej na przekazywaniu wiedzy na temat zachowań ryzykownych.**

Szkoła Podstawowa nr 125 stwarza alternatywę dla zachowań ryzykownych poprzez:

- Wzmocnienie kluczowej **roli liderów grupy rówieśniczej**
- Wykorzystywanie autorytetów rówieśniczych (**profilaktyka rówieśnicza**)
- **Wzmocnienie autorytetu nauczyciela i wychowawcy, który występuje w roli tutora** a nie mentora jak dotychczas
- Zachowanie równowagi mówienia do uczniów ze słuchaniem uczniów

- Przyciąganie do dobrego - pokazywanie dobrych pomysłów, przykładów z życia rówieśników, **realizowanych pasji, marzeń, zainteresowań**
- Zachęcanie do pełnienia roli wolontariusza, propagowanie wolontariatu w trakcie roku szkolnego
- Chwalenie nawet za małe osiągnięcia, podnoszenie poczucia wartości u dziecka
- Budowanie przyjaznego klimatu w szkole
- Nauczanie umiejętności społecznych, rozwijanie empatii i inteligencji emocjonalnej
- Zintegrowane działania wychowawcze, edukacyjne, profilaktyczne, informacyjne
- Angażowanie trzech podmiotów w szkole: nauczyciel, uczniowie, rodzice
- Jasno określone zasady i procedury reagowania w sytuacjach trudnych

Działalność wychowawcza, edukacyjna i profilaktyczna musi obejmować wszystkich uczniów. Nie może koncentrować się tylko na uczniach sprawiających trudności lub ponadprzeciętnie uzdolnionych a nie uwzględniać uczniów przeciętnych, niczym nie zwracających na siebie uwagi.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 125:

- koreluje ze Statutem Szkoły Podstawowej Nr 125
- koreluje ze „Strategią działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w celu przeciwdziałania narkomanii w Szkole Podstawowej nr 125”
- koreluje z Koncepcją Pracy Szkoły
- koreluje z Planem Rozwoju Szkoły

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 125:

- **odpowiada na realne zagrożenia i problemy ucznia, lokalne, krajowe i światowe**
- jest dostosowany do możliwości rozwojowych uczniów, uczniów z niepełnosprawnościami, ze specyficznymi problemami w nauce, powracających z zagranicy, trudno adaptujących się, mających trudności komunikacyjne
- jest dokumentem otwartym, podlega ewaluacji i modyfikacjom
- podzielony jest na sfery/obszary wskazane w podstawie programowej
- realizuje wartości i cele zawarte w podstawie programowej
- jego treści wynikają z wcześniejszej diagnozy środowiska i są sumą ustaleń rodziców, nauczycieli, samorządu uczniowskiego i innych pracowników szkoły.

Adresaci programu

Adresatami programu są uczniowie, rodzice, nauczyciele i niepedagogiczni pracownicy szkoły. Obowiązek szkolny rozpoczyna od 7. roku życia i trwa do ukończenia przez ucznia 18. roku życia. Do szkoły podstawowej może uczęszczać również dziecko, które w roku kalendarzowym kończy 6 lat po uzyskaniu pozytywnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. W przypadku uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym nauka może trwać do 20. roku życia.

Wiek uczniów w ośmioklasowej szkole podstawowej jest bardzo zróżnicowany, co za tym idzie rozwój biologiczny, intelektualny, emocjonalny, wolitywny, społeczny, duchowy i osobowy. Znajomość procesów zachodzących w danym okresie życia pozwala na lepsze zrozumienie dziecka.

Całościowy rozwój, charakterystyczne trudności w danym okresie oraz rodzaje wsparcia wskazane dla każdego wieku przedstawia poniższa tabela:

Sfera	Uczniowie sześcioletni I (6-7 r.ż.)	Klasa I-VI (7-12 r.ż.)	Klasa VII-VIII (13-15 r.ż.)
biologiczna	<p>Sylwetka – pajęczkowata (słaba tkanka tłuszczowa, wydłużone kończyny), rozrastająca się część twarzowa czaszki.</p> <p>Somatyka – przyspieszony, skokowy wzrost kośćca, niedojrzałość narządów wewnętrznych, łatwa męczliwość</p> <p>Zdrowie – wymaga stałej kontroli, skłonność do przeziębień, częsty brak apetytu, w sytuacjach trudnych liczne reakcje psychosomatyczne</p> <p>Motoryka – duże pobudzenie, wzmożona aktywność ruchowa, duża urazowość, głód ruchu, zwiększa się samoobsługa, pojawia się większa harmonia, płynność i koordynacja ruchowa</p>	<p>Sylwetka- bardziej masywna, stabilna, sprawna.</p> <p>Somatyka: przybór masy mięśniowej, kostnienie chrząstek, duża podatność na skrzywienia kręgosłupa, płaskostopie, przeciążenie analizatora wzroku</p> <p>Zdrowie - wzrasta odporność organizmu, zdrowszy okres w życiu dziecka</p> <p>Motoryka - duża ruchliwość, przewaga ruchów dużych i współruchów, męczliwość przy ruchach precyzyjnych</p>	<p>Mogą ujawnić się typowe choroby tego wieku (często mające powinowactwo, do przebytych wcześniej chorób): choroby serca (np. zapalenie mięśnia sercowego) i układu oddechowego (w tym gruźlica płuc), choroby metaboliczne (np. cukrzyca, choroby tarczycy, nerek), choroby alergiczne, zakaźne, schizofrenia młodzieńcza itp.</p> <p>Motoryka – duża aktywność i wydolność (większa u chłopców), precyzja w działaniu, ujawnienie się zdolności motorycznych i manualnych</p>
intelektualna	<p>zdolność percepcji, a tym samym orientacji w otoczeniu, większa pojemność pamięci, pojawiają się nowe operacje myślowe, myślenie przyczynowo - skutkowe, kompleksowe, bogatszy zasób słownictwa i kompetencji językowych</p>	<p>dobra pamięć, myślenie konkretne, wzrasta zakres uwagi, spostrzegawczości, wrażliwość</p>	<p>rozwój myślenia abstrakcyjnego, duże możliwości uczenia się, zwiększona koncentracja uwagi, rozwój pamięci logicznej, łatwe kojarzenie i lepsza percepcja, krytyka, degradacja autorytetów, marzycielstwo</p>
	<p>rozumienie własnych i cudzych przeżyć,</p>	<p>rozwój empatii i innych uczuć społecznych,</p>	<p>duża labilność, pierwsze zauroczenia drugą osobą,</p>

emocjonalna	duży rozwój uczuć	konieczność kanalizowania uczuć	potrzeba afiliacji (szczególnie z rówieśnikami), silne przeżywanie i wyolbrzymianie własnych gaf i niepowodzeń, łatwe obrażanie się, duże poczucie honoru, lęk przed samotnością i odrzuceniem (alienacją)
wolitywna	duża aktywność, przejawy zachowań agresywnych	adekwatna do sytuacji, wzrasta potrzeba samostanowienia	przekora, konfliktowość, narzucanie swojej woli innym
społeczna	interakcje z innymi, wzrasta zainteresowanie innymi osobami, w zabawie pojawiają się role, to prowadzi do rozwoju uczuć społecznych	stopniowa separacja od rodziców, nauczyciel staje się osobą znaczącą, wzrasta potrzeba koleżeństwa, poznawanie nowych grup społecznych	duża potrzeba afiliacji, miłości, uznania, samorealizacji, stąd często konformizm, podporządkowanie się grupie, naśladownictwo innych, negacja, dotychczasowych wartości, flirty, potrzeba przyjaźni, potrzeba separacji od rodziców
duchowa	dalsze kształtowanie się obrazu własnego ja, obrazu Boga, rozwój praktyk religijności	znaczny rozwój religijności, potrzeb moralnych, kształtuje się ocena własnego ja	krytyka uznanych dotychczas autorytetów, idei, poglądów, rozterki dotyczące: wiary, sensu istnienia, wolności, wyrzutów sumienia, separacji emocjonalnej i społecznej, cierpienia, umocnienie lub odejście od religii
osobowa	obserwowalne są przejawy struktury osobowości formułującej się na bazie zajmowanej przez dziecko pozycji w rodzinie, ustala się tożsamość płciowa, ujawniają się cechy osobowości, pojawia się	możliwość zafiksowania się cech wczesnodziecięcych, ujawnia się szeroki zakres relacji interpersonalnych, w zachowaniu zaznaczają się silniej indywidualne dążenia, cele i samodzielność w ich formułowaniu,	uksztaltowanie się pełnej struktury osobowości: charakteryzuje ją szeroki zakres relacji z otoczeniem, tworzy się hierarchia wartości i celów, ujawniają się podstawowe cechy osobowości, kształtuje się tożsamość

	samokontrola, elementy samooceny	a w działaniu dziecko zaczyna sięgać we własną przyszłość	
trudności rozwojowe	związane są z interakcjami społecznymi, doświadczeniami, traumami, kryzysem rozwojowym	związane są z nowymi kontaktami społecznymi i podejmowanymi rolami społecznymi oraz obowiązkami szkolnymi.	poczucie braku zrozumienia przez innych, konfliktowość zrywająca więzi emocjonalne, próba eksperymentowania na samym sobie, sięganie po używki (papierosy, alkohol, narkotyki), jako wyraz źle pojmowanej dorosłości, przedwczesne zainteresowanie seksem, niekontrolowane reakcje emocjonalne (agresja, izolacja)
wsparcie	<p>Emocjonalne - pomoc w rozwiązywaniu problemów, stresów</p> <p>Pedagogiczne - stymulacja rozwoju, właściwe wychowanie dziecka</p> <p>Psychologiczne - zapobieganie fiksacjom rozwojowym</p>	<p>Emocjonalne - pomoc w radzeniu sobie z emocjami i interakcjami społecznymi.</p> <p>Pedagogiczne - pomoc w przezwyciężaniu trudności rozwojowych</p> <p>Psychologiczne - stymulacja rozwoju, umacnianie własnego ego i samooceny, okazywanie miłości, ułatwianie zaspokojenia potrzeby afiliacji i uznania</p>	<p>Emocjonalne - zapewnienie kontaktu emocjonalnego, zrozumienia potrzeb i problemów.</p> <p>Pedagogiczne - pomoc w rozwoju i samorozwoju.</p> <p>Psychologiczne - pomoc w rozwiązaniu problemów emocjonalnych, poszukiwaniu sensu życia, pokonywaniu trudności rozwojowych</p>

*Opracowane na podstawie: Repetytorium z Rozwoju Człowieka, autor: Daniela Becielewska

Diagnoza problemów wychowawczych

Do diagnozy problemów środowiska uczniowskiego i lokalnego posłużyły badania przeprowadzone na przestrzeni roku i obejmują okres nauczania stacjonarnego oraz zdalnego i hybrydowego w okresie pandemii koronawirusem.

Były prowadzone wśród uczniów, rodziców / opiekunów przez pedagoga szkolnego oraz nauczycieli i wychowawców z wykorzystaniem analizy dokumentacji szkolnej, w tym uwag uczniów w dzienniku elektronicznym oraz uwag i sugestii rodziców zgłaszanych podczas zebrań, obserwacji zachowań uczniów w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych, rozmów indywidualnych.

Obszerne badania ankietowe dotyczyły następujących zagadnień:

- **Dobrostan uczniów, rodziców i nauczycieli po zdalnej edukacji w pandemii koronawirusa**
- **Korzyści nauczania zdalnego - nowe formy i metody pracy**
- **Klimat szkoły**
- **Dopalacze-fakty i mity**
- **Diagnoza sytuacji uczniów w zakresie nowych narkotyków tzw. dopalaczy**
- **Czynniki chroniące i ryzyka**
- **Inteligentne odżywianie czyli przepis na zdrowie**
- **Określenie tendencji zjawiska nikotynowego**
- **Sytuacje stresujące ucznia**
- **Diagnoza sytuacji rodzinnej i wychowawczej i uczniów**

W analizie uwzględniono wyniki z ewaluacji wewnętrznych oraz ewaluacji działań planów wychowawczych z ostatniego roku. Diagnoza uzupełniana jest informacjami uzyskanymi bezpośrednio od rodziców, przedstawicieli instytucji wspomagających pracę szkoły tj.: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 6, MOPS I Wydział Pracy Środowiskowej, MOPS III Wydział Pracy Środowiskowej, Sąd Rodzinny VI Wydział /kuratorzy sądowi, Wydział Wspierania Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, VII Komisariat Policji, Komenda Główna Policji, Fundacja „Słonie na balkonie”, „SET”, „Medivia” i inne.

Diagnoza objęła uczniów z wszystkich poziomów wiekowych.

Raporty z badań diagnostycznych zawarte są w dokumentacji szkolnej.

W wyniku diagnozy przeprowadzonej w szkole oraz aktualnych priorytetów MEN wyłoniono obszary problemowe, do planowania oddziaływań profilaktycznych w społeczności szkolnej. Zapisano je w tabelach dla dwóch poziomów wiekowych pn „ Cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego”.

Do najważniejszych obszarów w najbliższej pracy wychowawczo-profilaktycznej zaliczono DOBROSTAN społeczności szkolnej, która wymaga pilnych i skutecznych oddziaływań od razu po powrocie dzieci do szkół z nauczania zdalnego oraz w bieżącej pracy z uczniem.

Okres izolacji społecznej doprowadził do obniżenia samopoczucia, symptomów nadużywania mediów cyfrowych, cyfrowego przemęczenia oraz do zaniżonej samooceny, wypalenia także ryzyka uzależnienia od technologii komputerowej.

Opis funkcjonowania szkoły

Zadaniem ośmioklasowej Szkoły Podstawowej nr 125 jest wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia, rozbudzenie ciekawości poznawczej ucznia oraz wewnętrznej motywacji do nauki i dalszej samorealizacji.

Spotykają się tu uczniowie z różnych środowisk, z rodzin bardzo dobrze usytuowanych materialnie oraz z niskim statusem ekonomicznym. Dostrzegamy problemy związane z bezrobociem, a jeszcze bardziej niezaradnością rodziców, dysfunkcjami w rodzinie. Do szkoły dołączają coraz częściej dzieci powracające z zagranicy oraz innej narodowości.

Uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji otrzymują pomoc na terenie szkoły.

Szczególnie dbamy o wsparcie dla uczniów wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dostosowujemy wymagania edukacyjne do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów w bieżącej pracy na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych. Uczniom uzdolnionym zapewniamy możliwości rozwoju poprzez udział w zajęciach dodatkowych.

Nasi uczniowie często prezentują trudności w relacjach rówieśniczych co przejawia się agresją słowną, fizyczną, niebezpiecznymi zabawami oraz cyberprzemocą, szczególnie w starszych klasach. Dość często łamią zasady obowiązujące w szkole prowadząc do niebezpiecznych sytuacji. Wielu z nich ma niską samoocenę. W ciągu ostatnich lat obserwujemy z jednej strony zwolnione tempo pracy uczniów i mniejszą aktywność, u innych symptomy nadpobudliwości psychoruchowej.

Jednak na ogół uczniowie nie przejawiają zachowań szczególnie dysfunkcyjnych. Działania profilaktyczne są skierowane głównie na profilaktykę uniwersalną i mają za zadanie wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych, w szczególności dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie i bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej.

W szkole planowane są zajęcia dodatkowe i specjalistyczne. Uczniowie, rodzice i nauczyciele mogą korzystać na terenie szkoły z pomocy pedagoga i psychologa szkolnego oraz specjalisty z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 6.

Prowadzone są zajęcia integracyjne, szczególnie w klasach I i IV, podczas których dzieci poznają się lepiej oraz uczą się współpracy w grupie, aktywnego słuchania, skutecznego komunikowania się, a także wzmacniają poczucie własnej wartości.

Nasi uczniowie są często słabo zmotywowani do nauki, niechętnie biorą udział w konkursach międzyszkolnych. Natomiast bardzo chętnie włączają się w akcje społeczne i zbiórki charytatywne. Zachęcamy do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat. Sprzyja temu przyjazna „rodzinna” atmosfera i spora ilość wyjść pozalekcyjnych jako sposób na realizację zajęć z cyklu „nauka inaczej”.

Prowadzimy szeroką edukację patriotyczną, która sprzyja rozwijaniu obywatelskich, patriotycznych i społecznych postaw uczniów. Uczymy poszanowania świąt i symboli narodowych, wzmacniamy poczucie tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych. W imprezy szkolne włączamy całą społeczność szkolną, podkreślając ważną rolę rodziny w wychowaniu dzieci. Najbardziej oczekiwane Bożonarodzeniowe Święto Szkoły stało się już tradycją naszej szkoły.

Szkoła Podstawowa Nr 125 pracuje w systemie jednozmianowym dzięki czemu zapewnia bezpieczne i dogodne warunki do nauki oraz przyjazną atmosferę, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia. Podejmuje działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów. Po lekcjach uczniowie młodszych klas mogą korzystać ze świetlicy szkolnej mającej do dyspozycji dwa pomieszczenia, co jest ważne ze względów bezpieczeństwa.

Na terenie szkoły realizowane są projekty unijne, budżetu obywatelskiego oraz programy autorskie i innowacje pedagogiczne. Od 1998 r. jesteśmy szkołą promującą zdrowie, dbamy o kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób oraz ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej. Nowoczesna kuchnia szkolna serwuje zdrowe domowe posiłki, prowadzimy akcje zdrowe śniadanka i innowacje z zakresu inteligentnego odżywiania oraz promujemy ruch fizyczny w postaci szerokiej oferty zajęć sportowych na terenie szkoły i boisku szkolnym.

Pozyskiwane są środki na remonty i doposażenie pracowni lekcyjnych. Na uwagę zasługują czyste i kolorowe sale wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, sala multimedialna, przestronna kolorowa biblioteka, dodatkowa mała sala gimnastyczna, plac zabaw na II piętrze..

Zajęcia prowadzi wykwalifikowana kadra pedagogiczna stale podnosząca kompetencje zawodowe. Dyrektor szkoły dba o jakość i przebieg wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli. Czuwa nad realizacją zadań wychowawczych i profilaktycznych. Monitoruje bezpieczeństwo w szkole.

Realizując działania wychowawcze i profilaktyczne współpracujemy z wieloma instytucjami zewnętrznymi: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 6, MOPS I Wydział Pracy Środowiskowej, MOPS III Wydział Pracy Środowiskowej, Sąd Rodzinny VI Wydział Rodzinny i Nietletnich, Wydział

Wspierania Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, VII Komisariat Policji, Fundacja „Słonie na balkonie”, „SET”, „Medivia” i inne.

W szkole dokonuje się diagnozy problemów szkolnych oraz klasowych i podejmuje odpowiednie działania wychowawcze i profilaktyczne, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie zachowań akceptowanych społecznie. Działania te są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska. Wychowujemy dzieci z naciskiem na empatię i szacunek dla drugiego człowieka, przyrody i ekologii. Zadaniem szkoły ma być przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Szkoła prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły. Nasza szkoła w swej działalności wychowawczo – profilaktycznej uwzględnia rolę rodziców oraz państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Niektórzy rodzice nie respektują norm i zasad obowiązujących w szkole, są roszczeniowi, konfliktowi, wymuszający i słabo współpracujący.

Współpraca szkoły z rodzicami ma na celu wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Rodzice jako członkowie społeczności szkolnej zapraszani są do wspólnych działań na rzecz szkoły.

Najważniejsze wartości uznane przez społeczność szkolną

W szkole kształtowane są postawy społeczne na wszystkich poziomach wiekowych i przy współpracy z rodzicami uczniów. Zadaniem szkoły jest wychowanie uczniów do wartości.

W tak trudnym okresie pandemicznym społeczność szkolna za najważniejsze wartości dla przyszłości uczniów uznała:

- **zdrowie psychiczne**
- **kompetencje miękkie**
- kultura osobista
- empatia i inteligencja emocjonalna
- szacunek dla godności własnej i innych
- współpraca
- zdrowy styl życia
- wewnętrzna motywacja do nauki

Cechy te mają wpływ na rozwój osobisty, doskonalenie, integrację społeczną i w konsekwencji samorealizację i spełnienie w zawodzie.

Będziemy dążyć do wykształcenia tych cech i postaw, które szerzej określa Sylwetka Absolwenta Szkoły Podstawowej nr 125 w Łodzi.

Sylwetka Absolwenta Szkoły Podstawowej nr 125 w Łodzi

Na początku roku szkolnego 2020/2021 podczas konsultacji z rodzicami, nauczycielami, pracownikami niepedagogicznymi oraz samorządem uczniowskim wymodelowano sylwetkę przyszłego absolwenta Szkoły Podstawowej nr 125

Absolwent Szkoły Podstawowej Nr 125 w Łodzi:

- **jest w dobrej kondycji psychicznej**
- **ma właściwą samoocenę**
- **ma rozwinięte kompetencje miękkie**
- stosuje zasady kultury osobistej i dba o czystość języka ojczystego
- ma adekwatne poczucie wartości własnej osoby
- **jest empatyczny** - odróżnia dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości
- **rozwija swoją inteligencje emocjonalną**
- szanuje innych, potrafi z nimi współpracować – jest otwarty, szczerzy i życzliwy
- ma wiedzę i umiejętności, które potrafi zastosować w praktyce
- posiada umiejętność posługiwania się technologią komputerową i bezpiecznie porusza się w przestrzeni cyfrowej
- radzi sobie w sytuacjach porażki
- dobrze funkcjonuje w środowisku szkolnym i społecznym
- ma poczucie przynależności do społeczności lokalnej, ojczyzny i świata
- przejawia postawę patriotyczną, szanuje święta i symbole narodowe
- przewiduje konsekwencje własnych działań
- prowadzi zdrowy styl życia, dba o otoczenie
- planuje swoją dalszą ścieżkę edukacyjną

Ogólne cele programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej Nr 125:

1. Wspieranie indywidualnej drogi rozwojowej ucznia szkoły
2. Kształtowanie pozytywnych postaw i relacji społecznych
3. Wspieranie ucznia na drodze do zdrowego stylu życia
4. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz poszanowania dla dziedzictwa narodowego

Celem programu wychowawczego szkoły jest rozwój osobowy młodego człowieka

Ewaluacja programu wychowawczego

W ustaleniu, czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona pod koniec każdego roku szkolnego, z wybranego obszaru wychowawczo-profilaktycznego, na reprezentatywnej grupie składającej się z uczniów, rodziców i nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych. Przygotuje ją zespół nauczycieli powołany do tego zadania. Wnioski zostaną zaprezentowane na zebraniu Rady Pedagogicznej. Pozwolą one wpłynąć na poprawę funkcjonowania placówki.

Na zakończenie roku szkolnego wychowawcy klas dokonują ewaluacji działań wychowawczych planowanych w oparciu o program wychowawczo-profilaktyczny szkoły. Wyniki zbiorcze ewaluacji przedstawia pedagog szkolny, który określa priorytety do pracy w następnym roku szkolnym z uwzględnieniem wytycznych MEN.

Wyniki ewaluacji będą upowszechnione, dostępne dla całej społeczności szkolnej.

Narzędzia ewaluacji

- Ewaluacja planów działań wychowawczych klas
- Ankiety skierowane do uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników niepedagogicznych
- Analiza dokumentów
- Obserwacje
- Rozmowa kierowana
- Wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami
- Informacje zebrane podczas zebrań z rodzicami

Ustalenia końcowe

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły. Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.

Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialne są osoby wskazane w programie.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 125 w Łodzi jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji. Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji.